

УДК 346.9 (043.2)

Баранчук А.С., студентка,
Київський університет права НАН України, м. Київ
Науковий керівник: Кабенюк Ю.В., к.ю.н.

ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ГОСПОДАРСЬКО-ПРАВОВОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

У господарській діяльності господарсько-правова відповідальність посідає суттєве місце, тому що забезпечує дотримання законності, правопорядку та виконання зобов'язання. На сьогодні, господарсько-правова відповідальність, значно зростає у зв'язку з підвищенням ролі правового засобу вирішення завдань регламентації господарського обігу [1].

В юридичній літературі науковці висвітлюють безліч підходів до встановлення сутності господарської відповідальності. Такими науковцями, зокрема, є В.С. Щербина, Г.В. Пронська, В.К. Мамутов, О.А. Заярний.

У своїх роботах В.С. Щербина висвітлює думку, що господарсько-правова відповідальність – це комплексний правовий інститут, який має свій особливий предмет регулювання – господарські правопорушення. Відповідальністю є застосування до правопорушника встановлених законом або договором санкцій, внаслідок чого він зазнає майнових втрат [4].

Г.В. Пронська визначає господарсько-правову відповідальність як економічні за змістом і юридичні за формою методи впливу на економічні інтереси суб'єкта господарювання – правопорушника [2]. У свою чергу В.К. Мамутов вказує, що господарсько-правова відповідальність – це несення господарським органом несприятливих економічних наслідків безпосередньо в результаті застосування до нього передбачених законом санкцій (мір відповідальності) економічного характеру [5]. Ця точка зору сприйнята законодавцем.

Так, у ч. 2 ст. 216 Господарського кодексу України зазначено, що застосування господарських санкцій повинно гарантувати захист прав і законних інтересів громадян, організацій та держави, в тому числі відшкодування збитків учасникам господарських відносин,

завданих внаслідок правопорушення, та забезпечувати правопорядок у сфері господарювання [3].

Господарсько-правовій відповідальності характерні певні ознаки, а саме:

– матеріальність – застосовується у формі певної системи майнових (економічних) санкцій, дозволених або передбачених нормами господарського законодавства. У такому разі суб'єкти господарювання несуть лише матеріальні витрати як відповідальність;

– протиправність – пояснюється тим, що господарсько-правова відповідальність застосовується лише у випадку наявного правопорушення, це пояснюється тим що об'єктивні протиправні дії чи бездіяльність правопорушника базується на презумпції його вини;

– стимулювання – характеризується тим, що у функціональному відношенні господарсько-правова відповідальність покликана стимулювати належне виконання господарських та інших зобов'язань [5].

У чинному господарському законодавстві під назвою господарсько-правові санкції закріплено чотири основні форми господарсько-правової відповідальності: відшкодування збитків, штрафні санкції, оперативно-господарські санкції, адміністративно-господарські санкції [6].

Особливістю господарсько-правової відповідальності є те, що застосування до правопорушника заходів господарсько-правової відповідальності може привести до настання для нього інших (нематеріальних) наслідків, що характерно, зокрема, у разі застосування адміністративно-господарських санкцій організаційного характеру, примусового поділу суб'єкта господарювання, який зловживає монополією (домінуючим) становищем на ринку, визнання емісії цінних паперів недійсною тощо [1].

Отже, можна зробити висновок, що господарсько-правова відповідальність є складним юридичним явищем, яке не можна розглядати виключно в широкому розумінні. На нашу думку, для вдосконалення законодавства, що регулює господарсько-правову відповідальність, потрібно удосконалити норми, що регулюють господарські санкції. Це стосується, насамперед, деяких адміністративно-господарських санкцій, що передбачені у Господарському кодексі України, але не знайшли закріплення в інших законах. Наприклад, такі адміністративно-господарські санкції, як скасування державної реєстрації суб'єкта

господарювання. Таке удосконалення законодавства могло б сприяти досягненню системності і погодженості в регламентації належного охоронно-правового забезпечення господарської діяльності.

Література

1. Актуальні проблеми господарського права: навч. посіб. / за ред. Щербини В.С. Київ: Юрінком Інтер, 2012. 528 с.
2. Бабак О. Основні види відповідальності суб'єктів господарювання у зовнішньоекономічній діяльності. Підприємництво, господарство і право. 2011. № 10. С. 144-148.
3. Господарський процесуальний кодекс України від 6 лист. 1991 р. № 1798-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> (дата звернення 16.10.2019)
4. Заярний. О.А Господарсько-правова відповідальність в механізмі правового регулювання господарських відносин. Юридичні науки. 2011. № 86. С. 111-114.
5. Кикоть О.О. Поняття господарсько-правової відповідальності та її місце в системі права. Часопис Київського університету права. Київ, 2012. № 4. С. 229-232.
6. Васильев А.С., Подцерковный О.П. Хозяйственное право Украины: учебник. Харьков: Одиссей, 2005. 464 с.

УДК 346.9 (043.2)

Бойко О.О., студент,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Козирева В. П., к.ю.н., доцент

ПРОДАЖ МАЙНА БОРЖНИКА У ПРОЦЕДУРІ БАНКРУТСТВА

Проблеми, що виникають в процесі звернення стягнення на майно в ході застосування заходів примусового стягнення, стали на сьогоднішній день головним болем багатьох учасників господарського процесу. Одні з них виявляються на стороні стягувачів, які активно намагаються отримати своє, інші – на боці боржників, настільки ж завзято відбиваються від докучливих кредиторів.

Законами України визначено єдиний орган примусового виконання судових рішень і актів інших органів – ДВС. Одним із обов'язків цієї служби – арешт майна боржників і передача його в спеціалізовані організації для подальшої реалізації. Кошти, виручені